Kalaallit Nunaata kitaani Nuna allanngutsaaliugaq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat

Pinngortitamik illersuineq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 29, 18. december 2003-meersumi § 5, imm. 1-2, § 7, § 9, § 11, imm. 1, § 16, § 20, § 39, imm. 5-6, § 43, § 45, § 46 aamma § 60, imm. 2 naapertorlugit aalajangersarneqarput:

Kapitali 1
Aalajangersakkat nalinginnaasut

Siunertaa killissalersuinerlu

§ 1. Sumiiffik illuliorfigineqanngitsup avataaniittoq aammalu Kalaallit Nunaata kitaani Kangerlussuup Qeqertarsuullu Tunuata akornanni sermersuup tungaanut qanittuulluni ilaanillu sermersuarmut isorartussusilimmik inissisimasoq, sumiiffittut illersorneqartussatut aammalu nunatut allanngutsaaliukkatut aalajangersarneqarpoq, siunertaralugu pinngortitami nalilinnik illersuinissaq, taakkununnga ilanngullugit nunap ilusai, pinngortitami ataqatigiinnerit, uumassusillit assigiinngisitaarnerat aammalu pinngortitami ingerlaatsit, kiisalu qulakkiissallugu sumiiffiup ileqquusumik atorneqarnissaa ingerlaannassasoq aammalu tassani pisuussutit piujuartitsisumik atorneqarnissaat, kiisalu najukkani takornariaqarnerup ineriartortinneqarnissaa tapersersorneqassasoq.

§ 2. Nunap allanngutsaaliukkap killissalersorneqarnera Ilanngussaq 1-imi takuneqarsinnaavoq.
Imm. 2. Nunami allanngutsaaliukkami sumiiffiup immikkoortuinik atugassiisoqarpoq, taakkununnga orniguttarneq piffissani erseqqinnerusumik aalajangersarneqartuni maleruagassiivigineqarluni, takuuk § 6. Sumiiffiup immikkoortui Ilanngussaq 2-mi takuneqarsinnaapput.

§ 3. Pinngortitamik illersuinermut maleruagassat, killilersuinerusumik piumasaqaatinik imaqartut, nalunaarummi matumani maleruagassanit salliupput.
Imm. 2. Inatsisartut inatsisaanni eqqissisimatitsineq kulturikkullu eriagisassat illersorneqarnissaat pillugu maleruagassat, aamma katersugaasiveqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni itsarnitsanik illersuinissaq pillugu maleruagassat, kiisalu Inatsisartut inatsisaat taakku naapertorlugit maleruagassiarineqartut nalunaarummi matumani maleruagassanit salliupput.
Imm. 3. Nalunaarut ingerlatassanut, aatsitassanik piiaanermut attuumassutilinnut atuutinngilaq, tassungalu pisuussutinik uumaatsunik, taassumalu ataani aatsitassanik saffiugassanik misissueqqissaarnerit, ujarlernerit piiaanerillu ilaatinneqarput.

Nassuiaassutit

§ 4. Nalunaarummi matumani paasineqassaaq:
1) “Pinngortitap ataqatigiinnera”:
Pinngortitap ilaanut killissaligaasumut tunngasoq, tassani uumassusillit imminnut aammalu avatangiisiminnut sunniivigeqatigiittarlutik.
2) “Pinngortitami ingerlaatsit”:
Tigussaasunik, uumaatsunik uumassuseqartuniillu pisoqarnerit, inunnit akuliuffigineqanngitsumik pinngortitami pisartut.

3) “Ileqquusumik atuineq”:
Suliat soorlu aalisarneq, piniarneq, nunianneq naasunillu katersuineq kiisalu pinngortitami isumalluutinik nalinginnaasumik atuineq, maleruagassat atuuttut naapertorlugit ingerlanneqartut.
4) “Inuussutissarsiornermi atuineq”:
Suliat, kiffartuussinerit imaluunniit isumalluutinik atuinerit tamarmik aningaasatigut iluanaaruteqarnissamik siunertaqarlutik ingerlanneqartut.
5) “Piujuartitsisumik atuineq”:
Ullumikkut pisariaqartitat naammassineqassapput, siunissami kinguaariit pisariaqartitaannik naammassinnissinnaanerannut akornusersuinngitsumik.
6) “Nunalerinermi suliat”:
Suliat suliffeqarfimmit imaluunniit inummit ingerlanneqartut, ineritit assanik naatitsinermut kiisalu uumasuutinik kinguaassiortitsinermut uumasuuteqarnermullu attuumassutillit.
7) “Unnuisarfiit ataavartut:
Toqqit imaluunniit unnuisarfittut atorneqartut allat, qaammatinit marlunnit sivisunerusumik sumiiffimmi ataatsimi inissisimasut.
8) “Inuit ilisimasaat”:
Ilinniarneq, misilittakkat, kingornussatut ingerlatitseqqinneq, naleqartitat, periaatsit aammalu silarsuarmik paasinninneq tamakkerlugit, Inuit ukiuni tusindilinni amerlasuuni nunamut, imaanut, silap pissusaanut, uumasunut inuiaqatigiinnullu qanittumik attuumassuteqarlutik ineriartortitaat.

Kapitali 2
Uninngaarneq atuinerlu

Nalinginnaasumik uninngaarneq atuinerlu

§ 5. Tamat nalunaarut manna naapertorlugu killilersuinerit atuutsillugit, Nunami allanngutsaaliukkamiissinnaapput angalaarsinnaallutillu.

Sumiiffiit immikkoortuini uninngaarneq angalaarnerlu

§ 6. Nunami allanngutsaaliukkatut atugassiissutigineqartumi sumiiffiit immikkoortuiniinneq, angalaarneq sammisaqarnerillu, takuuk ilanngussaq 2, imatut maleruagassiivigineqarput:
1) Sumiiffiup immikkoortua A:
Piffissami 1. maajimiit 15. septembari ilanngullugu, qasigissat illersorneqarnissaat eqqarsaatigalugu, uninngaarnissaq, angalaarnissaq aammalu sammisaqarnissaq akuerisaanngillat.
2) Sumiiffiit immikkoortui B:
Piffissami 20. apriilimiit 20. maaji ilanngullugu, nerlerit uninngaartut illersorneqarnissaat eqqarsaatigalugu, motoorilinnik angalaarneq, immap imaluunniit nunap qulaani 500 meterinit appasinnerusumi timmisartuussineq kiisalu immap imaluunniit nunap qulaani 100 meterinit appasinnerusumi droninik timmisitsineq akuerisaanngillat.
3) Sumiiffiit immikkoortui C:
Piffissami 15. juulimiit 30. septembari ilanngullugu, sinerissamiit 200 meterit iluani imaatigut angallanneq sukkassusilimmik 10 knob qaangerlugu ingerlanneqartoq akuerisaanngilaq, mitit isasut illersorneqarnissaat eqqarsaatigalugu. Aalajangersagaq manna naapertorlugu pinnagit sarfartartut ilanngussaq 2-mi allassimasut.
Tamatuma saniatigut piffissami tassani immap imaluunniit nunap qulaani 100 meterinit appasinnerusumi droninik timmisitsineq akuerisaanngilaq, mitit isasut illersorneqarnissaat eqqarsaatigalugu.
4) Sumiiffiup immikkoortua D:
Piffissami 20. maajimiit 20. juuni ilanngullugu, tuttut piaqqisut illersorneqarnissaat eqqarsaatigalugu, aqqutissat kommunip siulersuisuinit § 13 naapertorlugu atugassiissutigineqartut aammalu nalunaaqutsersorneqartut avataanni uninngaarnissaq, angalaarnissaq aammalu sammisaqarnissaq akuerisaanngillat.
Imm. 2. Taamaattorli uninnganissaq, angalaarnissaq sammisaqarnissarlu pisuni makkunani akuerisaapput:
1) Ujaasinerit, annaassiniarluni suliaqarnerit imaluunniit taamaaqataanni ajornartoornerni.
2) Politiit, piniarnermut aalisarnermullu nakkutilliisut imaluunniit nakkutilliinermut oqartussat suliaqarnerannut atatillugu.

3) Tamanna Namminersorlutik Oqartussanit kiisalu kommunimit attuumassutilimmit ingerlatassap pinissaa kingusinnerpaamik ullunik 14-inik sioqqullugu allaganngorlugit akuerineqarsimappat, Namminersorlutik Oqartussani oqartussat aamma Kalaallit Nunanni kommunini oqartussat sinnerlugit ilisimatusarnernik alapernaarsuinernillu ingerlataqarnerit.

Naasunik katersisarneq kiisalu nunalerinermi ingerlatassat

§ 7. Naasunik Nunap allanngutsaaliukkap iluani katersineq akuerisaavoq, naasut sorlaasa ilanngunneqanngippata imaluunniit innarlerneqanngippata, taamaattorli tak. § 8.

§ 8. Naasut Nunatsinni naasut uumasullu mianerisariallit pillugit kingullermik tamanut saqqummersinneqartumi allassimasutut "Nungunnissaat aarlerinartorujussuartut", "Nungunnissaat aarlerinartutut", "Mianernartutut" imaluunniit "Navianartorsiortitaangajalluinnartutut" allassimasut, Nunami allanngutsaaliukkami katersornissaat akuerisaanngilaq.

§ 9. Nunami allanngutsaaliukkami nunalerinermik suliaqarnerit, naasunik ikkussuinerit kiisalu naasunik siaruarterineq akuerisaanngillat.

Unnuisarfiit nuunneqarsinnaasut aamma ammaannartumi innermik atuineq

§ 10. Nungujartorneq takussutissaqartoq pinngortitap ilarujussuanik ajoqusiisinnaasoq malugineqarpat, unnuisarfiit nuunneqarsinnaasut, ilanngullugit tupit, sumiiffimmit atorneqareersumit minnerpaamik 100 meterinik ungasissusilimmut sumiiffimmut allamut nuunneqassapput.

§ 11. Innermik imaluunniit ikuallajasunik atortunik akuutissanilluunniit sunilluunniit atuineq ima ingerlanneqassaaq, tamatuma kingorna ikuallattoqalernissaanut navianartorsiortoqanngitsumik. Atuineq taamaattoq ingerlanneqartillugu qatserinissamut periarfissat naammaginartumik isumannaatsumillu qulakkeerneqassapput.

Kapitali 3

Nunap isikkua aamma tarajoqanngitsumik imeqartut

Nunap isikkuata aamma tarajoqanngitsumik imeqartut illersugaanerat pillugu maleruagassat

§ 12. Sumiiffimmi nunataata, kuuit imaluunniit pinngortitami imeqarfiit (hydrologia) allanngortinneqarnissaat akuerisaanngilaq, taamaattorli tak. §§ 13-15.

Imm. 2. Tatsit, tasinnguit imaluunniit taakkua ilai immerneqaqqusaanngillat. Sinai innarlerneqaqqusaanngillat, aammalu imap qaffasissusia allanngortinneqaqqusaanngilaq, taamaattorli tak. §§ 13-15.

Kapitali 4

Attaveqaasersuutit

Illuliorneq sanaartornerlu

§ 13. Nunami allanngutsaaliukkami sioqqutsisumik Naalakkersuisut akuerineqarsimanngippata makkuninnga aalajangiussinissaq akuerisaanngilaq, taamaattoq takuuk § 14, imm. 2:

1) Illunik imaluunniit sanaartukkanik aalaakkaasunik allanik pilersitsineq, ilanngullugit illuaqqat, mittarfiit kiisalu unnuisarfiit nuunneqarsinnaasut ataavartut.
2) Illunik pioreersunik allilliineq.
3) Aqqusinniorneq, sikkilinut aqqutissaliorneq, pisuinnaat aqqutissaliorneq, assiaqutit, allagartalersuineq imaluunniit taakkununnga assingusut pilersinneqarnissaat, kiisalu uuttuutinik allanillu atortunik ikkussuineq. Inerteqquteqarnermut ilaatinneqanngilaq allagartalersuineq oqartussaasunit isumannaallisaanermut atatillugu pilersinneqartoq.

Imm. 2. Imm. 1 naapertorlugu akuersissut piumasarineqartillugu takutinneqarsinnaassaaq.

§ 14. Kommunit siulersuisuisa kommunimut pilersaarummut siunnersuummik suliaqarsimappat, Nunap allanngutsaaliukkap iluani nunaminertamut tunngassutilimmik, Kommunit siulersuisuisa kommunimut pilersaarummut siunnersuutip Naalakkersuisunut tusarniaassutigineqarneranut atatillugu suliap Nunap allanngutsaaliukkap tunngassuteqartuunera pillugu ilisimatitsissutigissavaa.

Imm. 2. Kommunimut pilersaarut naapertorlugu nunaminertamik atugassiineq § 13 naapertorlugu akuersissummik tunniussinissamik piumasaqaataanngilaq.

§ 15. Nunap allanngutsaaliukkap iluani pinngortitamut, nunap sannaanut kulturikkullu eriagisassanut sunniutaasussatut naatsorsuutigineqartut pillugit kiisalu sumiiffiup ileqquusumik inuussutissarsiornermullu atorneqartarneranut paasissutissat § 13 naapertorlugu qinnuteqaammut aammalu § 14, imm. 1 naapertorlugu kommunimut pilersaarummut siunnersuutip tusarniaassutigineqarneranut ilanngullugit nassiunneqassapput.

Imm. 2. Naalakkersuisut § 13 naapertorlugu akuersissummik tunniussisinnaanngillat imaluunniit § 14 naapertorlugu kommunimut pilersaarummik akuersissuteqarsinnaanngillat, Naalakkersuisut naliliippata ingerlatassat eqqarsaatigineqartut pinngortitamut, nunap sannaanut, kulturikkut eriagisassanut kiisalu ileqquusumik inuussutissarsiornermullu atorneqartarneranut pingaarutilimmik ajorseriartitsissasut, tamanna inuiaqatigiit soqutigisaat pingaarutillit eqqarsaatigalugit pisariaqartinneqanngippat.

Imm. 3. Pinngortitamut Naalakkersuisoq imm. 2-mi naliliinermut atatillugu kommunit siulersuisuisa attuumassuteqartoq aammalu oqartussat sullissiviillu attuumassuteqartut allat, ilanngullugit Pinngortitaleriffik, ASIAQ aammalu Nunatta Katersugaasivia Allagaateqarfialu tusarniaaffigissavai.

§ 16. Pinngortitamut Naalakkersuisoq § 13 naapertorlugu akuersissummut imaluunniit § 14 naapertorlugu kommunimut pilersaarummut akuersissummut Nunap allanngutsaaliukkap § 1 naapertorlugu siunertai pingaarnerit illersorneqarnissaat pillugu piumasaqaatinik aalajangersaasinnaavoq.

Kapitali 5

Allaffissornikkut aalajangersakkat aamma ingerlatsinissamut akisussaaffik

Ingerlatsinissamut pilersaarut

§ 17. Pinngortitamut Naalakkersuisoq naalakkersuisoqarfiit attuumassuteqartut kiisalu Kommune Qeqertalik aamma Qeqqata Kommunia kommunit siulersuisuisa tusarniaaffigereerlugit Nunap allanngutsaaliukkap ingerlatsinissaanut pilersaarummik suliaqarsinnaavoq.

Imm. 2. Ingerlatsinissamut pilersaarummi aqutsisoqatigiinnut, Nunap allanngutsaaliukkap ingerlatsivigineqarneranut tunngatillugu Naalakkersuisunut siunnersuisinnaasunut, sinaakkutissat aalajangersarneqarsinnaapput.

Imm. 3. Ingerlatsinissamut pilersaarut ingerlaavartumik ilisimasanik katersuinissamut pilersaarummik imaqassaaq, tassungalu ilisimatuussutsikkut ilisimasat, Inuit ilisimasaat kiisalu atuisut ilisimasaat, Nunap allanngutsaaliukkap iluani illersuinissamut aammalu atuinermut tunngassuteqartut, ilaatinneqassapput.

Imm. 4. Ingerlatsinissamut pilersaarut pilersaarutip akuersissutigineqarnerata kingorna ukiuni 5-ini sivisunerpaamik atuussinnaavoq.

Nakkutilliineq aamma nakkutiginninnermi iliuusissat

§ 18. Kommune Qeqertalik aamma Qeqqata Kommunia kommunit siulersuisuisa nalunaarutip matuma malinneqarnissaanut tunngatillugu nakkutilliissapput. Aalisarnermut aammalu aallaaniarneq piniarnerlu pillugit nakkutilliineq aalisarnermut piniarnermullu naalakkersuisoqarfiup isumagisaraa.

Imm. 2. Kommune Qeqertalik aamma Qeqqata Kommunia ataatsimoorlutik nakkutilliisunik ataatsimik arlalinnilluunniit, Nunap allanngutsaaliukkap iluani nakkutilliinermik suliassanik, oqartussanut attuumassuteqartunut ataqatigiissaakkamik ingerlatsissasunik atorfinitsitsisinnaapput.

Imm. 3. Kommunit nakkutilliinermit paasissutissat Pinngortitamut Naalakkersuisoqarfimmut ukiumoortumik ingerlateqqissavaat.

Kapitali 6

Immikkut ittumik akuersissuteqartarnermut pineqaatissiisarnermullu aalajangersakkat

§ 19. Pinngortitamut Naalakkersuisoq Qeqqata Kommunia aamma Kommune Qeqertalik kommunit siulersuisuisa tusarniaaffigereerlugit nalunaarummi matumani § 6, imm. 1, § 7, § 8 kiisalu § 9-mi aalajangersakkanit immikkut ittumik akuersissuteqarsinnaavoq, tamanna Nunap allanngutsaaliukkap siunertaanut annertuumik akerliunngippat aammalu piumasaqaatit makkua ilaat minnerpaamik ataaseq naammassineqarsimappat:

1) Ingerlatassaq uumasunut aamma pinngortitap ataqatigiinnerinut annertuunik sunniisussaanngippat.
2) Ingerlatassaq ilisimatusarnermik siunertaqarluni imaluunniit inuiaqatigiit soqutigisaat pingaarutillit eqqarsaatigalugit pisariaqartinneqarpat.

Imm. 2. Pinngortitamut Naalakkersuisoq imm. 1 naapertorlugu immikkut ittumik akuersissuteqarnermut atatillugu uumasut aammalu pinngortitap ataqatigiinnerisa illersorneqarnissaat pillugu atugassaritaasunik aalajangersaasinnaavoq. Immikkut ittumik akuersissut piumasarineqartillugu takutinneqarsinnaassaaq.

§ 20. Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermut inatsimmi maleruagassat malillugit akiliisitsinermik pineqaatissiisoqarsinnaavoq inummut, uunga:

1) § 6, imm. 1 naapertorlugu maleruagassat unioqqutillugit Nunap allanngutsaaliukkap iluani sumiiffiit immikkoortuini najugaqartumut imaluunniit sammisanik suliaqartumut.
2) §§ 7-8 naapertorlugu maleruagassat unioqqutillugit naasunik katersisumut.
3) Nunalerinermi suliaqartumut, naasunik ikkussuisumut kiisalu naatsunik siaruarterisumut, tak. § 9.
4) §§ 10-12 naapertorlugu maleruagassat unioqqutillugit sammisanik suliaqartumut.
5) Akuersissummut imaluunniit immikkut ittumik akuersissummut atugassaritaasunik § 13, imm. 1 imaluunniit § 19, imm. 1 naapertorlugit aalajangersarneqartunik unioqqutitsisumut.

Imm. 2. Nalunaarummi imaluunniit nalunaarut naapertorlugu atugassaritaasuni aalajangersarneqarsimasuni akiliisitsinissamut aalajangersaanissamut tunngavissiisoqarsimappat, akiliisitsineq Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermut inatsimmi maleruagassat naapertorlugit inatsisitigut pisinnaatitaasumut pisussaatitaasumullu pisussaaffiliunneqarsinnaavoq.

Imm. 3. Akiliisitsinerit imm. 1 naapertorlugu pineqaatissiissutigineqartut Nunap karsianut tutsinneqassapput.

Kapitali 7
Atuutilernera

§ 21. Nalunaarut ulloq 1. juuni 2026-mi atuutsinneqalissaaq.

Namminersorlutik Oqartussat, ulloq 12. maji 2026

Jørgen Rosbach (atsior.)
Avatangiisinut, Pinngortitamut, Nukissiuutinut Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoq

/ Natuk Lund Meire (atsior.)

3900 Nuuk
E-mail: nsninatsit@nanoq.gl

Linkit iluaqutaasussat

Kalaallit Nunaanni inatsisinut nalunaarutit
Namminersorlutik Oqartussat inatsisinut toqqorsiviat
Naalakkersuisut